

**UCHWAŁA NR LIII/847/2023
RADY MIEJSKIEJ W BORNEM SULINOWIE**

z dnia 9 lutego 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego Wsparcia Seniorów z terenu Gminy Borne Sulinowo
w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 Moduł II**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127, 2140 i 2754) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Osłonowy Wsparcia Seniorów z terenu Gminy Borne Sulinowo w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 Moduł II w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bornego Sulinowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023 roku.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Mariusz Gorgol

Załącznik do uchwały Nr LIII/847/2023
Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie
z dnia 9 lutego 2023 r.



PROGRAM OSŁONOWY
WSPARCIA SENIORÓW Z TERENU GMINY BORNE SULINOWO
W RAMACH PROGRAMU
„KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”
NA ROK 2023

MODUŁ II

Borne Sulinowo, luty 2023

Wstęp

Polityka społeczna wobec osób starszych stanowi jeden z priorytetów realizowanej polityki publicznej, który zakłada podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielny i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa oznaczającego poczucie wolności od ubóstwa, a także wolność od niepokoju o własne bezpieczeństwo zdrowotne, psychiczne i fizyczne we wszystkich wymiarach życia społecznego osoby starszej.

Społeczeństwo polskie staje obecnie przed wyzwaniami wynikającymi ze zmian w strukturze demograficznej ludności. Jednym z głównych zjawisk wynikającym z przemian demograficznych jest wzrastająca liczba osób starszych, a w związku z tym grupą, której należy się szczególne wsparcie, są właśnie osoby starsze.

Program ośłonowy w zakresie wsparcia seniorów realizowany w ramach rządowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 wpisuje się w kierunki prognozowanych procesów demograficznych związanych ze „starzeniem” się społeczeństwa. Stanowi element polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program wpisuje się również w kierunki prognozowanych zmian określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Borne Sulinowo na lata 2017 – 2025. Jest przede wszystkim odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed samorządami zachodzące procesy demograficzne. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” jest także elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia oraz odpowiedzią na potrzeby seniorów w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19, w związku z utrzymującym się stanem zagrożenia epidemicznego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Program powyższy składa się z dwóch modułów:

- Moduł I, angażujący do jego realizacji wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, świadczących codzienną pomoc osobom potrzebującym wsparcia,
- Moduł II, mający na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Gmina Borne Sulinowo przystępuje do kontynuacji realizacji Modułu II programu. Zgodnie z założeniami programu, ma on być realizowany do 31 grudnia 2023 r.

Wsparcie w ramach programu ośłonowego zgodnie z założeniami Modułu II opisanego w programie „Korpus Wsparcia Seniorów”, podobnie jak w roku poprzednim, skierowane jest do osób w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze

względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej pomocy. Jest ważnym elementem działań Gminy na rzecz poprawy funkcjonowania tych osób w lokalnej społeczności, zapewnienia im poczucie bezpieczeństwa i komfortu funkcjonowania w życiu codziennym oraz ułatwia dostęp do odpowiadającej im potrzebom opieki.

Wdrożenie systemu „opieki na odległość” oraz wykorzystanie innowacyjnych technologii w ułatwieniu organizacji opieki dla osób starszych, może być dużym wsparciem i jest zalecanym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej rozwiązaniem. System ten przyczynia się w znacznym stopniu do odciążenia system opieki zdrowotnej, wspiera codzienne funkcjonowanie osób starszych, a opiekunom umożliwia pogodzenie ról, które wypełniają w społeczeństwie.

Konieczność kontynuowania programu osłonowego w 2023 roku wynika nie tylko z rozeznaczonych potrzeb wśród mieszkańców gminy Borne Sulinowo, w szczególności korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej, przeprowadzonej diagnozy i analizy posiadanych zasobów określonych w Strategii, ale podyktowane jest również aktualną sytuacją epidemiczną panującą w kraju, mającą negatywny wpływ zwłaszcza na sytuację osób starszych, samotnych i zależnych od innych osób oraz zainteresowaniem seniorów tego rodzaju „usługą”.

Na koniec 2022 roku z opasek bezpieczeństwa korzystało 160 seniorów z gminy Borne Sulinowo. Pierwotnie zakładano, że w opaski wyposażonych zostanie 130 osób, jednak znaczne zainteresowanie opaskami bezpieczeństwa wśród seniorów spowodowało, że dokupiono dodatkowo 30 opasek.

I. Podstawa prawna programu

Gmina Borne Sulinowo wsparcie finansowe na realizację programu otrzyma ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji zadania własnego określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, tj. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych, do których w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego zaliczyć należy działania na rzecz ochrony seniorów przed zakażeniem COVID-19.

W ramach obszaru pomocy społecznej program uwzględnia nowe formy wsparcia po zidentyfikowaniu potrzeb gmin w tym zakresie, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Wsparcie finansowe w ramach programu udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

II. Cele Programu

Celem programu osłonowego realizowanego w zakresie Modułu II opisanego w programie „Korpus Wsparcia Seniorów” jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Co raz częściej seniorzy rezygnują lub ograniczają wychodzenie z domu, rezygnują z dłuższych spacerów czy spotkań towarzyskich z obawy o to, że w sytuacji zagrożenia nie otrzymają na czas odpowiedniej pomocy. Obecnie panująca w Polsce sytuacja związana z zagrożeniem epidemicznym spowodowanym COVID-19 potęguje to przekonanie. Poczucie bezpieczeństwa, jakie daje posiadanie urządzenia zapewniającego e-opiekę, daje szansę seniorom na podtrzymanie aktywności społecznej.

Narastające zjawisko starzenia się społeczeństw wymaga podejmowania odpowiednich działań na rzecz tej grupy społecznej. Rozwój technologiczny wkracza również w sferę usług świadczonych na rzecz osób starszych.

Program osłonowy zakłada wykorzystanie nowych technologii, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Obecne rozwiązania dają możliwość m.in. monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywają oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwalają osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji, w jakiej się znaleźli.

III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

1. Program będzie realizowany w terminie do dnia 31 grudnia 2023 roku.
2. Zakłada się kontynuację świadczenia usługi teleopieki dla dotychczasowej grupy seniorów, którzy w 2022 roku przystąpili do programu oraz możliwość rozszerzenia usługi o zakup nowych opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń bezpieczeństwa.
3. Do programu kwalifikowani będą seniorzy w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Borne Sulinowo, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.
4. Gmina, w ramach kontynuacji Modułu II Programu w 2023 roku dokona zakupu usługi wsparcia poprzez wykupienie abonamentu teleopieki dla dotychczasowych 160 opasek oraz rozszerzenie usługi poprzez zakup nowych opasek bezpieczeństwa lub innego urządzenia bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu w sytuacji ustalenia nowych potrzeb i posiadanych środków.
5. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi gmina w związku z zakupem opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa oraz obsługi systemu, a także organizacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym programu.
6. Do zadań gminy należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja programu w gminie, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość.
7. Gmina, w ramach wydatkowanych środków z dotacji, jest zobowiązana do prowadzenia zestawienia dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki, zgodnie przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.).

IV. Cel Modułu II programu

Celem Modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych z terenu gminy Borne Sulinowo przez zapewnianie i zwiększanie dostępu do tzw. "opieki na odległość".

Rozwój współczesnego systemu opieki nad osobami starszymi prowadzi do rozwoju nowoczesnych technologii w tym obszarze. „Opieka na odległość” gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania.

Cele szczegółowe Modułu II:

1. Świadczenie usług społecznych na rzecz seniorów z terenu gminy Borne Sulinowo, polegających na zapewnieniu dostępu do „opieki na odległość” osobom starszym przez pokrycie kosztów abonamentu za świadczenie usługi teleopieki dla opasek bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu w 2022 roku oraz zakup usługi wsparcia w postaci nowych opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi w ramach ustalonych potrzeb i możliwości finansowych.
2. Realizacja Modułu II ma także na celu wsparcie w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

Adresaci Modułu II:

Seniorzy w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Borne Sulinowo, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu II:

1. Krok 1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie rozeznaje potrzeby seniorów w zakresie kontynuacji udziału w programie.
2. Krok 2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie podpisuje umowę na kontynuację usługi opieki na odległość z dotychczasowym dostawcą usługi (wykupienie abonamentu dla seniorów korzystających z opasek bezpieczeństwa w poprzednim roku).
3. Krok 3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie dokonuje zakupu nowych opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu opieki na odległość dla nowych zgłoszeń osób zainteresowanych uczestnictwem w programie.
4. Krok 4. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie koordynuje i realizuje program na swoim terenie.

Opis usługi:

W ramach programu seniorom w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Borne Sulinowo zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- a) przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- b) detektor upadku,

- c) czujnik zdjęcia opaski,
- d) lokalizator GPS,
- e) funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- f) funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Opaska pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej będzie prosta w obsłudze, np. będzie posiadać maksymalnie jeden przycisk. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmie decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji będzie on mógł zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), wezwać służby ratunkowe.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU II będą koszty niezbędne do prawidłowej realizacji zadania, w szczególności:

- zakup urządzeń do świadczenia usługi „opieki na odległość” przy użyciu tzw. „opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń bezpieczeństwa” – zakłada się zwiększenie dotychczasowej ilości urządzeń (160 sztuk) o dodatkowe urządzenia bezpieczeństwa w ramach zgłoszonych potrzeb i możliwości finansowych,
- zakup usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu (zakup abonamentu),
- przyznanie dodatków dla pracowników Ośrodka bezpośrednio zaangażowanych w realizację programu, w postaci dodatków specjalnych, nagród czy premii, zgodnie z przyjętym regulaminem wynagradzania,
- działania promocyjno-informacyjne.

V. Finansowanie Programu

1. Program osłonowy finansowany będzie w części ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), tj. podejmowania działań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.
2. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi **nie mniej niż 20%** przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.
3. Warunkiem otrzymania dotacji na realizację działań przewidzianych w programie jest przyjęcie programu osłonowego lub jego uzupełnienie.

4. Na podstawie złożonych zapotrzebowań wojewoda przekazuje dotację na realizację programu, zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych.
5. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.

VI. Podsumowanie

Kontynuacja przyjętego w 2022 roku programu osłonowego pozwoli na zwiększenie poziomu bezpiecznego funkcjonowania osób starszych w ich miejscu zamieszkania poprzez nawiązanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie wspierania działań mających na celu poprawę osób starszych, samotnych i niesamodzielnych.

Realizacja programu w 2023 roku zapewni możliwości zabezpieczenia seniorów z terenu gminy Borne Sulinowo, którzy w 2022 roku przystąpili do programu w system teleopieki. Zakup nowych opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa pozwoli na rozszerzanie grupy seniorów objętych usługą teleopieki.

Dalsze zaopatrzenie seniorów w działający system teleopaski umożliwi im uzyskanie szybkiej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia poprzez bezpośrednie połączenie z teleopieką i określenie zakresu wymaganej pomocy. Stały monitoring danych z opaski pozwoli na podjęcie działań przez pracowników teleopieki już po uzyskaniu niepokojących odczytów, w tym powiadomienie odpowiednich służb ratunkowych. Posiadanie przez seniora opaski dodatkowo wzmocni u niego poczucie bezpieczeństwa, poprawi kondycję psychiczną, a także zwiększy jego aktywność fizyczną i towarzyską.

Dalsza realizacja programu stanowić będzie reakcję na problemy „starzejącego” się społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej naszej gminy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii informatycznych. Stanowić będzie krok ku dalszemu rozwojowi tego rodzaju programów skierowanych do mieszkańców gminy Borne Sulinowo i umożliwi systematyczne prowadzenie i pogłębianie diagnozy problemów osób starszych, istotnej z punktu widzenia tworzenia kompleksowego systemu wsparcia.